Datum
2021-02-26 DNR 05/2021

Till

Socialdepartementet

Yttrande över:

Remiss promemorian Ändringar i begränsningsförordningen S2021/01524

Smittskyddsläkarföreningen (SMLF) ställer sig bakom förslaget i promemorian, men har synpunkter på förslagen i vissa avseenden.

Smittskyddsläkarföreningen ser behovet som förslaget lyfter av att införa nya begränsningar för verksamheter som idag inte omfattas av förordningen och att ytterligare verksamheter omfattas av liknande krav på smittskyddsåtgärder. Att det finns ett behov betyder dock inte att det är en nödvändighet i ljuset av att pandemin för närvarande pågår med styrka och att en försiktighetsprincip därför måste gälla för anpassningar som skulle kunna leda till mer rörelse i samhället som riskerar att leda till trängsel. Finns det dock bra metoder för dessa anpassningar som säkerställer minimal risk för smittsamhet har Smittskyddsläkarföreningen i flera delar inget att erinra mot förslagen. För signalvärdets skull bör det dock konsekvent betonas att det är anpassningar till rådande smittläge som ska ske och att det inte ska uppfattas som att myndigheterna lättar på restriktionerna utifrån andra bedömningar än just det epidemiologiska läget.

Samverkan lokalt, regional och nationellt
För att klara pandemin och minska smittspridningen i samhället krävs en nära samverkan mellan olika aktörer nationellt, regionalt och lokalt. Av bestämmelserna i 6 kap. smittskyddslagen framgår bland annat att smittskyddsläkaren i regionen har ett samlat ansvar för smittskyddsarbetet inom det område där han eller hon verkar. Smittskyddsläkaren ska planera, organisera och leda smittskyddet och verka för effektivitet, likformighet och inte minst samordning.

Grunden för smittskyddsläkarens uppdrag är alltså att få till en samordning på det regionala planet med alla aktörer som berörs och en likformighet och effektivitet i de smittskyddsåtgärder som genomförs. Mer betoning på samordningen behövs från regeringen än vad som framkommer i denna promemoria, både utifrån ett behov av att kunna genomföra smittskyddsåtgärder och ur ett kommunikativt behov. Från regeringens sida behöver man också i högre grad tillse att åtgärder kommer i tid, både utifrån signalvärde och utifrån möjlighet till att det ska bli genomförbara och effektiva smittskyddsåtgärder. Behovet av att få in flera verksamheter/aktiviteter i samma begränsningsfålla har till exempel förelegat under en längre tid. Frågor om bland annat motionslopp, större idrottsevenemang och andra aktiviteter har legat lite för länge i träda och tvingat varje regionalt smittskydd att hantera frågan, då nationell samordning inte förelegat. Smittskyddsläkarföreningen vill i sammanhanget betona att särskilt

Postadress
Smittskyddsläkarföreningen
c/o Eva Melander
Smittskydd Skåne
Område smittskydd och vårdhygien
Region Skåne

Telefon
040-337180

E-post
eva.z.melander@skane.se

Webbadress
http://www.slf.se/smittskydd

Postadress: Jan Waldenströms gata 5, 20502 Malmö
Besök: Jan Waldenströms gata 5, Malmö sjukhusområde

länsstyrelserna och kommunerna, men även många andra aktörer, i samråd med smittskyddsläkarna och Folkhälsomyndigheten har tagit ett stort ansvar. Smittskyddsläkaren efterlyser därför att man i promemorian tydligare borde betona att nära samverkan mellan lokala, regionala och nationella aktörer är en förutsättning för att kunna bromsa smittspridningen och klara pandemin.

Initiativrätt
Utifrån ovanstående framgår att det inte heller tillräckligt tydligt i promemorian framgår hur kommunikationen med det regionala smittskyddet som har störst lokal och regional kunskap om smittproblematiken inom regionen ska ske. Kanske det ska antas, utifrån det som nämnts ovan gällande smittskyddsläkaren uppdrag, att det regionala smittskyddet också ska ha eller har en möjlighet att ta initiativ till de begränsningar som presenteras i promemorian i sin region. Bra om detta klargörs utifrån det ansvar som också framgår av 1 kap. 8 § smittskyddslagen: *Varje region ansvarar för att behövliga smittskyddsåtgärder vidtas inom regionens område, i den utsträckning annat inte följer av denna lag.*

Förbud mot att vistas på vissa särskilt angivna platser
Smittskyddsläkarföreningen är positiv till möjligheten att kommunen får meddela förskrifter om förbud mot att vistas på särskild angiva platser. Här, liksom vid andra situationer där smittspridning kan förekomma, behövs lokal kännedom eller regional kännedom. Det är också positivt att barnets bästa och konsekvenser för folkhälsan ska beaktas vid framtagandet av föreskrifter. Här är det av vikt, som vid alla restriktioner, att kunna hantera proportionalitetsprincipen. Att hantera barnets perspektiv, i förhållande till folkhälsan och risken för smittspridning kräver en bred kunskap. Utifrån det tidigare skrivna är det naturligtvis positivt att kommunerna i förslaget har en skyldighet att få yttrande både från regional och nationell nivå. Ett klargörande bör göras vilken instans på kommunen som kan ta beslutet om föreskrifter.

Krav på antalet deltagare
Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar är ofta riskfyllda från smittskyddssynpunkt och de principer som gäller för att undvika smitta blir både speciellt viktiga och svåra här. Att för varandra okända personer tillbringar längre tid tillsammans i varandras ”närhet”, beroende på vad som menas med närhet, kan mycket väl vara en risk. Smittskyddsläkaren har som grund att smittspårning ska ske när man varit inom 2 meters avstånd under minst 15 minuter för att smittspåra om någon enskild blivit positiv i test. Det är således den maximalt närmaste placering, sittande eller stående, en sammankomst eller offentlig tillställning kan ha. Därtill gäller att rörelse bland deltagarna ökar möjligheten både för att trängsel kan förekomma och maximalt närmaste placering kan fallera. Utifrån dessa parametrar är det således mycket svårt att anordna ett från smittskyddssynpunkt säkert arrangemang.

Smittskyddsläkarföreningens grundtanke under aktuellt epidemiologiskt läge är att det är svårt just nu att öka antalet möjliga deltagare från 8 personer. Samtidigt finns det en mängd olika typer av sammankomster och offentliga tillställningar som alla måste hanteras ur ett smittskyddsperspektiv. Smittskyddsläkarföreningen biträder den goda föresatsen men ser samtidigt att det finns många svårigheter med att bestämma ett maxdeltagarantal. Inomhus bör dock vara möjligt, dvs. sittande deltagare där in och utpassage är kontrollerade. Ute bör sittande också vara att föredra ut smittskyddshänseende då rörelse mycket enkelt kan skapa trängsel eller kontakter som inte är

Postadress
Smittskyddsläkarföreningen
c/o Eva Melander
Smittskydd Skåne
Område smittskydd och vårdhygien
Region Skåne

Telefon
040-337180

E-post
eva.z.melander@skane.se

Webbadress
http://www.slf.se/smittskydd

Postadress: Jan Waldenströms gata 5, 20502 Malmö
Besök: Jan Waldenströms gata 5, Malmö sjukhusområde

nödvändiga fastän smittrisken är lägre. Större motionslopp bör ha en kraftigt reducerad deltagarskara om det överhuvudtaget ska förekomma under pandemin. Igen bör proportionalitetsprincipen i hanteringen, dvs friskvård i förhållande till risken för smittspridning, bedömas. Behovet av friskvård borde kunna tillfredsställas under pandemi på andra sätt än via större motionslopp. Gällande motionslopp måste också en riskanalys göras för eventuella åskådarsamlingar.

Sammanfattningsvis anser Smittskyddsläkarföreningen att det är hela evenemanget som måste bedömas utifrån risken för ökad smitta. Inte bara antalet deltagare och yta utan också resor till och från eventet, möjlig rörelse bland deltagarna och epidemiologiskt läge.

För Smittskyddsläkarföreningen

Eva Melander
Smittskyddsläkare
Region Skåne

Postadress
Smittskyddsläkarföreningen
c/o Eva Melander
Smittskydd Skåne
Område smittskydd och vårdhygien
Region Skåne

Postadress: Jan Waldenströms gata 5, 20502 Malmö
Besök: Jan Waldenströms gata 5, Malmö sjukhusområde

Telefon
040-337180

E-post
eva.z.melander@skane.se

Webbadress
http://www.slf.se/smittskydd